

Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2027

Vår visjon er «Tynset for alle!»

Inkludering, trygghet, optimisme og puls er våre verdier. Disse gir grunnlag for våre hovedmålsettinger og satsningsområder de kommende år.

Innhold

Forord	2
Sammendrag.....	2

MÅL

Mål 1: Mangfold i arbeidsplasser	3
Mål 2: Bærekraft	4
Mål 3: Det gode liv	5

SATSNINGSOMRÅDER

Satsningsområde 1: Regionsenter.....	6
Satsningsområde 2: Arbeidsplasser.....	6
Satsningsområde 3: Kompetanse.....	6
Satsningsområde 4: Folkehelse.....	6
Satsningsområde 5: Tjenester.....	6

MULIGHETER OG UTFORDRINGER

Tynset i verden.....	8
Oppgavefordeling og forvaltningsnivåer	8
Regionen og regionsenteret.....	9
Tynset tettsted	9
Sentrum og grender	10
Risiko, sårbarhet og beredskap.....	10
Befolkningsutvikling	11
Befolkningsvekst og boligbehov	12
Sysselsetting.....	12
Forvaltning av arealer og andre naturressurser	12
1. Stedsutvikling og valg av boligområder	13
2. Boligbygging i grendene	13
3. Forvaltning av landskap og kulturmiljø, natur- og friluftsliv.....	13
4. Fritidsbebyggelse	13
5. Senterstruktur og regional utvikling	13
6. Næringsutvikling og lokalisering.....	13

Forord

Kommuneplanen er et overordnet strategisk styringsdokument som følges opp i kommunens øvrige planer og styringssystemer. Gjennom kommuneplanen sier kommunestyret noe om hvilke utviklingslinjer det vil arbeide etter. Kommuneplanens arealdel er kommunestyrets virkemiddel for å styre den langsiktige fysiske samfunnsutviklingen.

Kommuneplanen gjelder Tynset som geografisk område. Men Tynset er også et regionsenter med betydning for flere kommuner. Dette er derfor et viktig tema i planleggingen.

Forrige kommuneplan var fra 2002. Hovedtrekkene i denne planen gjelder fortsatt. Men i kommuneplan for 2014 til 2024 er det lagt vekt på oppdatering og tydeliggjøring av strategier i forhold til utfordringer som Tynset-samfunnet står overfor. Videre har opprydding og tilpassing til kommunens øvrige plan-, rapporterings- og styringssystemer vært en viktig faktor.

Kommuneplanen fra 2002 har vært det viktigste underlaget for rulleringsarbeidet, men den nye kommuneplanen tar også opp i seg arbeidet fra planstrategi og andre planer for Tynset og fylkesplan for Hedmark.

Den første delen av kommuneplanens generelle del omhandler visjonene for Tynset kommune og de strategiene vi tror at best vil ta oss i ønsket retning. Den andre delen viser grunnlaget for den første delen, og inneholder de viktigste utfordringene og mulighetene Tynset kommune står overfor i planperioden.

Sammendrag

Kommuneplanen viser kommunestyrets visjoner og strategier for utvikling av Tynset kommune. Kommuneplanens langsiktige del består av denne samfunnsdelen og en arealdel. I samfunnsdelen er kommunestyrets overordna mål – hovedfokusområder fastlagt, og det er pekt på strategier for å nå disse målene. Disse målene og strategiene skal legges til grunn for videre tiltak og økonomiske prioriteringer i handlingsplan og budsjett. Arealdelen behandles i egen planprosess. Samfunnsdelen er bygget opp omkring tre konkrete målsettinger (slik vil vi ha det) basert på våre verdier inkludering, trygghet, optimisme og puls. Til målsettingene er det angitt strategier (slik gjør vi det). Videre er det angitt spesielle satsingsområder som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode for å nå de overordnede målene. Satsingsområdene er knyttet til kommunens visjon **«Tynset for alle»** og de utfordringene og langsiktige hovedprioriteringene kommunestyret mener er viktig de kommende årene. For satsingsområdene må det utarbeides egne fag- og temaplaner og kvitteres ut i handlingsdel med økonomiplan. Kommuneplanens samfunnsdel tas opp til vurdering av nytt kommunestyre hvert fjerde år gjennom kommunal planstrategi. Kommuneplanens samfunnsdel skal være på overordnet nivå og ikke inneholde konkrete tiltak. Tiltakene må utvikles gjennom egne fag- og temaplaner, kostnadsberegnes og innarbeides i handlingsdelen i budsjett og økonomiplan.

Kommunestyrets vedtak, sak 2/15

1. Forslag til kommuneplanens Samfunnsdel 2015-2027 godkjennes i medhold av plan- og bygningslovens kap. 11, med de endringer som er innarbeidet etter høring.
2. Kommuneplanens visjon og verdier, mål, strategier og satsningsområder legges til grunn for virksomhetsplan, sektorplaner og andre kommunale planer.
3. Kommuneplanens handlingsdel utarbeides årlig i form av en handlingsplan, der også økonomiplan og årsbudsjett innarbeides i henhold til plan- og bygningslovens § 11-1. I praksis er dette kommunens virksomhetsplan.

Mål 1 Mangfold av arbeidsplasser

Dette er strategiene våre

- Bevare, øke og utvikle varierte arbeidsplasser og et allsidig næringsliv for et mangfold av mennesker.
- Utvikle kompetanse, næringsmiljøer og nye næringer med basis i regionens kvaliteter og fortrinn.
- Bidra til økt lokal matproduksjon og videreforedling.
- Arbeide for utbygging av vegnett, bane-tilbud og kollektivtrafikk for å bedre tilgangen til området og internt i området.
- Tilrettelegge for attraktive bomiljø med gode levekår, trygghet og tilgjengelighet og rik tilgang på opplevelser.

Slik ser vi om vi lykkes

Hvis vi lykkes med strategiene, vil Tynset oppleve en økning i antall arbeidsplasser og fortsatt ha et allsidig næringsliv med god tilgang på jobb til den andre når en i familien får jobbtilbud og vurderer å flytte hit. Antall lærlingeplasser i kommunen har økt og vi ser at befolkningstallet har økt til 6000 innbyggere innen 2020.

Kommunikasjonsårene vil være tilstrekkelig bygd ut til at de ikke representerer noe hinder for Tynset som en del av et større bo- og arbeidsmarked i innlandet. Innad i regionen skal kollektivtransport og rasjonelle vegløsninger bidra til at miljøet ikke utsettes for større påkjenninger enn det som kan forsvares.

Vi vil ha et levende sentrum med urbane tilbud og kvaliteter som en viktig ressurs i forhold til tilflytting og etablering i hele regionen. Vi vil se at kommuner, tettsteder og bygder som Tynset er regionsenter for, opplever en positiv utvikling.

Det må være gjensidig aksept for at etablering, bosetting og arbeid gjerne kan skje uavhengig av kommunegrenser. Det må også være aksept for at det som tjener regionen tjener Tynset og omvendt.

Kritiske suksessfaktorer

Vi må akseptere at regionalt samarbeid i ulike konstellasjoner er en forutsetning for at regionen skal framstå som et attraktivt alternativ når det gjelder etablering og bosetting.

Vi må utvikle en forståelse for at vi trenger hverandre for å bli konkurransedyktige som region, ikke minst i lys av utviklingen og strukturendringene i offentlig sektor.

Sentrale myndigheters investeringer og prioriteringer når det gjelder veg og jernbane, samt satsing på kollektivtransport.

Vi må klare å posisjonere oss i forhold til fremtidig sykehus- og regionstruktur slik at Tynset får et fullverdig sykehusstilbud.

Mål 2 Bærekraft

Livskvalitet og livsgrunnlag skal deles mellom nålevende og framtidige generasjoner.

Vi vil at Tynset skal være et inkluderende samfunn som sørger for at alle blir delaktig i samfunnsgodene. Det innebærer også å forvalte fellesskapets ressurser på en slik måte at vi ikke "bruker opp" kommende generasjoners muligheter. Solidaritet og toleranse skal prege

Dette er strategiene våre

- Forvalte kommunens ressurser rettferdig, slik at de også sikres for framtidige generasjoner.
- Legge forholdene til rette slik at alle innbyggere kan benytte egne ressurser, oppleve uavhengighet og bidra til fellesskapet.
- Legge til rette for mest mulig lokal verdiskaping.
- Aktivt forebygge kriser, uønskede hendelser og kriminalitet, og ha beredskap mot dette.
- Unngå at utvikling bidrar til økt forurensning.

Slik ser vi om vi lykkes

Hvis vi lykkes med strategiene, vil vi blant annet oppleve at naturressurser og areal utnyttes mer effektivt. Natur- og kulturarven vil sikres. Innbyggerne er miljø- og forbruksbevisste og gjør valg i dagliglivet som preges av dette. Prinsippet om universell utforming bidrar til at alle kan ta del i samfunnslivet.

Barn og unge er aktive og kreative, både som kulturutøvere og brukere.

Antall personer som mottar sosialhjelp reduseres. Flere langtidsledige kommer i arbeid, og det blir mindre kriminalitet. Kommunens lånegjeld avtar, slik at vi i mindre grad disponerer framtidige generasjoners ressurser. Vi vil komme godt ut av sammenligninger med andre kommuner når det gjelder effektivitet.

Kommunen opplever færre uønskede hendelser, og når de skjer er det beredskap og ressurser til å håndtere disse på forsvarlig vis.

Kritiske suksessfaktorer

Få aksept hos sentrale og regionale myndigheter for at det er nødvendig å balansere ulike miljøhensyn når det gjelder bruk av arealer.

Mål 3 Det gode liv

Robuste og skapende miljøer basert på variert næringsliv, kunnskap, kultur og idrett. Gi et tjenestetilbud som innbyggerne er fornøyd med.

Dette er strategiene våre

- Tynset skal være kjent for folkehelse, kultur og idrett.
- Kommunens anlegg og frivillige organisasjoner skal være til glede og nytte for innbyggere og besøkende.
- Legge aktivt til rette for barn- og unges skaperkraft og virkelyst, og samspille langsiktig med frivillige aktører for å sikre et aktivt kultur-, idretts- og friluftsliv.
- Satse på kompetanseoppbygging som kan støtte opp om folkehelse og styrke regionen.
- Kommunale tjenester skal være kjente og tilgjengelige når du trenger dem. Full behovsdekning med god nok standard skal prioriteres før standardheving.
- En åpen, profesjonell og serviceinnstilt organisasjon.
- Utvikle tjenestene med utgangspunkt i brukernes behov og samfunnets krav.

Slik ser vi om vi lykkes

Hvis vi lykkes med disse strategiene vil vi oppleve at Tynsets gode omdømme som kultur- og idrettskommune blir vårt varemerke. Vi vil se at flere og flere søker til Tynset- regionen for å kunne slutte seg til eller etablere nye kreative miljøer. Alle vil ha tilgang på kultur- og fritidsaktiviteter som bidrar til trivsel og til å utvikle ferdigheter og god folkehelse. De frivillige organisasjonene spiller en viktig rolle i samfunnslivet generelt og i forhold til barn og unge spesielt. Det er derfor et tett samarbeid og en fortløpende dialog om hvordan kommunen kan støtte opp om slik aktivitet på beste måte. Vi vil se at kompetansen utvikler seg hver for seg og sammen, og kommunen støtter opp der den kan gjennom planlegging, regulering, kjøp av tjenester og konkrete samarbeidsprosjekt.

Systematiske bruker- og innbyggerundersøkelser viser at innbyggerne i hovedsak er fornøyde med tjenestetilbudet som kommunen gir, og at brukerne i hovedsak er fornøyde med den tjenesten de får. Kommunen vil score høyt på nasjonale undersøkelser om tilgjengelighet og åpenhet. Innbyggere, politikere og ansatte er stolte over Tynset kommunes tjenestetilbud og det vi får til.

Kritiske suksessfaktorer

Vi må videreutvikle en kultur for toleranse og åpenhet som gjør at vi forløser den kompetansen som ligger utnyttet i regionen.

Vi må lykkes i å komme fram til en omforent avklaring av hva som ligger i "god nok standard" som aksepteres av både brukere, folkevalgte og ansatte.

Vi må lykkes i å skape en kultur der ansatte tar ansvar for kommunens helhetlige tilbud (myndiggjøring).

Vi må lykkes i omstillings- og effektiviseringstiltak.

Satsningsområder

Dette er de områdene som skal vies særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode. Tiltak skal konkretiseres, kostnadsberegnes og innarbeides i egne fag- og temaplaner.

1. Regionsenter

Vi vil at Tynset skal utvikle seg videre som senter for omkringliggende regioner. Vi ønsker en positiv utvikling og et godt samarbeid mellom kommunene. Tynsets tradisjoner og kvaliteter mener vi er et godt bidrag til og grunnlag for vekst og utvikling i hele regionen.

2. Arbeidsplasser

Høyt og stabilt utdanningsnivå er med på å gi regionen og næringslivet et konkurransefortrinn, både når det gjelder etablering av nye arbeidsplasser og styrke eksisterende næringsliv.

3. Kompetanse

Kompetanse er av stor betydning for å styrke konkurranseevne og skape utvikling og vekst. Et godt utdanningstilbud vil bidra til at innbyggerne i regionen gis muligheter til å ta utdanning og videreutvikle sin kompetanse.

4. Folkehelse

Å utvikle god folkehelse er ikke et anliggende for enkeltmenneskets selvdisiplin og mestring alene, men må møtes med universelle tiltak på bredt plan. Nøkkelen ligger i å skape gode lokalsamfunn og gode forutsetninger for at enkeltmennesket kan ta ansvar for egen helse.

5. Tjenester

Å levere tjenester som innbyggerne er fornøyd med, kan lyde selvsagt. Men dette er en stor utfordring – i et samfunn og en offentlig sektor i endring og med en kommuneøkonomi som forutsetter strenge prioriteringer. Utfordringen knytter seg ikke minst til balansen mellom på den ene side den enkelte innbyggers rettigheter til kommunale tjenester og på den annen side samfunnets vilje til å finansiere en kommunesektor som kan levere dem.

Utfordringer og muligheter

i planperioden 2014-2024

Tynset skal arbeide for å knytte positive assosiasjoner og holdninger knyttet til navnet. Det er viktig å vedlikeholde og videreutvikle det som bidrar til et slikt omdømme.

Det er bare sterke folk som kan ta på seg å leve alene.”

(Sitat av Bjørnstjerne Bjørnson. *Fra Geografi og kjærlighet* (1885-94), Turman i 2. handling, 3. møte.)

« Han tilhører ikke bare litteraturhistorien, men vår politiske og kulturelle historie, og hans diktning og hans historiske gjerning lar seg like lite skille som da det gjaldt Wergeland.

»

– Edvard Beyer 1975 i *Norges litteraturhistorie*, bd. 3, s. 93

Bjørnstjerne
Martinius
Bjørnson

Født 8. desember
1832 på Kvikne nord
for Tynset, død 26.
april 1910 i Paris.

Han var en norsk dikter, samfunnsdebattant, redaktør, folketaler og teaterpersonlighet. Hans produksjon er meget omfattende med bondefortellinger, skuespill, poesi, romaner, artikler, taler og en enorm mengde brev. Som dikter og samfunnsaktør agerte Bjørnson både i nasjonal og nordisk ånd. I 1903 mottok han Nobelprisen i litteratur.

Tynset i verden

Mange utfordringer kan ikke løses lokalt og framstår som rammebetingelser som kommunen må forholde seg til. Det er for så vidt ikke noe nytt i at hendelser påvirker ramme-betingelsene andre steder. Men takten dette skjer i akselererer, blant annet som følge av elektroniske nettverk og andre effektive kommunikasjonsformer på tvers av land og folk. Den økte globaliseringen skaper nye utfordringer, men kan også gi oss nye måter å løse utfordringene på. Dette gjelder ikke minst i miljøspørsmål. Et annet aspekt ved globaliseringen er forflytting av mennesker mellom land og kontinenter. Dette er slett ikke et nytt fenomen, det er ikke mange generasjoner siden en betydelig del av den norske befolkningen utvandret til Amerika. Økologiske kriser, fattigdom, krig, terrorhandlinger samt den vestlige verdens behov for mer arbeidskraft, er faktorer som vil bidra til at forflytning av mennesker må forventes å tilta i årene som kommer.

Oppgavefordeling og forvaltningsnivåer

Kommune- og regionalpolitikken er under stadig debatt, likeledes spørsmålet om det i framtida skal være to eller tre forvaltningsnivåer. Uavhengig av framtidig valg av modell, synes det å være politisk enighet om at viktige samfunnsoppgaver i økende grad skal løses på lavest mulig nivå. Altså bør kommunene fortsatt få tilført nye oppgaver og kommunenes rolle som en viktig samfunnsutvikler betones i sterkere grad.

Parallelt med dette drøftes kommunestrukturen. Tynset kan vurdere ulike alternativer, både basert på eksisterende samarbeid med nabokommuner og nærmere samarbeid nordover mot Røros. Også i påvente av endelig utforming av framtidig regionalt forvaltningsnivå, er det viktig å videreutvikle samarbeidet med nabokommunene.

Frigjorte ressurser som følge av nye regioninndelinger må brukes til formål som tjener fellesskapet.

Utfordringer

Lokal oppfølging av miljøtiltak som Norge forplikter seg på internasjonalt.

En aktiv og målrettet integreringspolitikk som gjør at flyktninger /innvandrere kan ta del i og bidra til samfunns--utviklingen.

Utfordringer:

Se og utnytte mulighetene som oppstår når nåværende fylkeskommune eventuelt erstattes med et fornyet og styrket regionalt forvaltningsnivå.

Skape åpning for kommune-sammenslåing dersom dette kan styrke regionen som alternativ til utflytting til andre tettsteder.

Regionen og regionsenteret

Tynset har lange tradisjoner som handelssenter. Tynset kan derfor se på hele omlandet og konstatere at vi ligger strategisk til i det som reelt sett mer og mer framstår som en felles bo- og arbeidsregion i Nord-Østerdal. Det vil si at det kan være overkommelig – og attraktivt – å bo og jobbe hvor som helst i regionen. Dette gir muligheter, men også store utfordringer for Tynset. Kommunikasjonsnettene må utbedres og bygges ut, og Tynset må opprettholde og videreutvikle offentlige og private tjenestetilbud som regionens innbyggere forventer å finne i regionsenteret.

Fjellregionen skiller seg fra mange andre regioner ved store avstander og relativt sett få innbyggere. I Fjellregionen er det to jevnstore regionsentra, Røros og Tynset, hver med sine fortrinn og spesialiteter. Det er viktig å finne måter som gjør at de to kan utvikle seg og sammen bidra til en sterkere fjellregion.

Tynset skiller seg ut fra øvrige innlandskommuner ved at utdanningsnivået i befolkningen er meget høyt. Dette er en viktig ressurs i forhold til videre utvikling av kompetansemiljøer i området, og også i forhold til arbeidet med å trekke til seg kompetansearbeidsplasser.

Tynset tettsted

Mange karakteriserer Tynset som regionens naturlige sentrum. En aktiv handelsnæring og et levende tettsted til nytte og glede for både innbyggere og besøkende.

Tynset, stedet med puls! Nærheten til natur, rekreasjonsområder og fjellet trekkes fram som noen av de fremste kvalitetene ved Tynset.

Tynset tettsted er også bomiljø og nærmiljø for en betydelig andel av kommunens innbyggere. Ikke minst av den grunn er det viktig å ha fokus på stedets miljømessige kvaliteter. Dette innebærer å forsterke urbane kvaliteter og gjøre «byrommene» til enda mer attraktive møteplasser og opprettholde en god balanse i utbygging til henholdsvis næringsformål og boligbygging. Når fortetting gjennomføres, må det tas behørig hensyn til eksisterende bebyggelse og bomiljøkvaliteter.

Det "urbane livet" medfører også andre problemer og utfordringer. Sentrum kan også bli arena for "uønskede" hendelser av mer eller mindre alvorlig grad. Et godt miljø med vekt på mangfold og toleranse vil i noen grad motvirke

Utfordringer:

Samarbeidet mellom regionsentrene Tynset og Røros.

Kommunikasjonsløsningene innad i regionen og Oslo og Trondheim.

Ordningene rundt bruk av virkemidler øremerket utvikling i området.

Kommunens rolle som samarbeidspartner for næringslivet.

Utfordringer:

Føre en aktiv bypolitikk med fokus på urbane kvaliteter og muligheter.

Gjøre sentrum til en enda bedre møteplass, ikke minst for ungdom.

Samarbeidet med handelsnæringen og andre som bidrar til et attraktivt og levende sentrum.

dette, men problemet vil alltid være der som en utfordring for samfunnet.

Tynset må stadig ha fokus på tilgjengelighet og tilrettelegging slik at alle kan ha mulighet for å delta i samfunnslivet. Det er lagt opp til at prinsippet om universell utforming gjelder i all planlegging, byggesaksbehandling og ikke minst når det gjelder tilrettelegging av offentlige rom, bygg og tjenester.

Sentrum og grender

Når vi blir spurt om hva som er viktigst for oss, svarer de fleste trygghet i nærmiljøet og naturligvis forholdet til familie og venner. Trygghet på skolevegen, for at vi får den hjelpen vi trenger. Tynset har tettsted og bygdesamfunn som bidrar til at kommunen er attraktiv som bo- og arbeidssted.

Kommunen har blant annet gjennom barnehager, skoler og øvrig kommunal tjenesteyting hånd om viktige ressurser i nærmiljøet. Det er et mål at disse på alle måter skal kunne benyttes til beste for fellesskapet og bidra til at ressursutnyttelsen i lokalsamfunnet blir optimal. Det bør skje gjennom et utstrakt samarbeid mellom kommune, frivillige lag og foreninger og den enkelte innbyggers vilje og evne til å bidra til fellesskapet.

Det er arbeidet med tilrettelegging for mer boligbygging i grendene. For å styrke sentrum og grender er det et mål å legge til rette for hensiktsmessig utbygging rundt omkring i kommunen.

Risiko, sårbarhet og beredskap

Det moderne samfunn er sårbart i forhold til plutselige og uforutsette hendelser. Beredskapsmessige hensyn skal derfor ivaretas i all planlegging, for å hindre at unødvendige situasjoner oppstår. Dette for å sikre innbyggerne og de som besøker oss, best mulig mot at kriser og ulykker skjer; altså samfunnssikkerhet og trygghet – så langt det lar seg gjøre.

Terrortrussel, ekstremvær, sykdom og smitte som i en globalisert verden gir seg nye uttrykk, krever også at beredskapsplaner til enhver tid er oppdatert. Kommunene har en viktig oppgave i å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap i forhold til de anlegg og virkemidler kommunen rår over. Når det gjelder risiko- og

Utfordringer:

Legge til rette for boligbygging som særlig tar sikte på å styrke tettsted- og grender.

Samarbeid mellom kommune, private og frivillige organisasjoner om best mulig ressursutnyttelse av kommunale og private anlegg, institusjoner og tilbud.

Utfordringer:

Vurdere risiko og sårbarhet i all planlegging, drift og forvaltning.

Være oppdatert og ha tilstrekkelig kompetanse til å håndtere et variert og skiftende trusselbilde.

sårbarhetsanalyser knyttet til kommunale tjenester og tilbud, bør det fortløpende foretas en oppdatering i forhold til "nye trusselbilder". I den sammenheng blir det viktig at de enkelte tjenesteområder utarbeider egne beredskapsplaner som angir hvordan oppgavene er tenkt løst.

Tynset kommune har egen plan for kriseledelse. Denne rulleres jevnlig. I all kommunal planlegging og forvaltning skal risiko- og sårbarhetsvurderinger inngå. Dette gjelder ikke minst i arealplanlegging og byggesaksbehandling.

Befolkningsutvikling

Tynset hadde pr. 1.1.2014 5.549 innbyggere. Fjellregionen har et mål om 25.000 innbyggere i 2020. Statistikken viser at Tynset samlet sett hittil har hatt en gunstig folketallsutvikling – sett i forhold til sine nabokommuner. Fjellregionen har likevel samlet hatt en negativ utvikling i innbyggertallet.

De siste 10 – 12 årene har innbyggertallet på Tynset ligget forholdsvis stabilt.

Prognoser som SSB har utarbeidet hvor det ikke er tatt hensyn til inn- og utflytting viser at potensialet for vekst basert på den befolkningen som allerede bor i kommunen er negativt for Tynset, det vil si at folketallet vil langsomt men sikkert bli mindre uten tilflytting.

Årsaken er at den eksisterende befolkningen i Tynset ikke har en stor nok andel innbyggere i de aldersgruppene som får barn, slik at antallet fødte pr. år blir for lite i forhold til antallet døde. Tabellen viser at aldersgruppen 0-15 år faller raskere enn befolkningen totalt. Dette er ikke overraskende, siden alternativet vil gi mindre barnekull født fra 2003 og framover enn vi har hatt hittil. Folketallet i Tynset vil med dette alternativet falle til i underkant av 5 300 i 2020.

Selv om alternativet uten inn- og utflytting er urealistisk, er det nyttig fordi det synliggjør hvor avhengig Tynset er av å legge til rette for tilflytting. For å nå målet om vekst, som blant annet er en forutsetning for at antallet barn og unge i aldersgruppen 0-15 år skal holde seg på omtrent samme nivå som i dag, trengs det flere nye innbyggere innen 2020 som enten flytter hit, eller blir "laget" av folk som flytter hit.

Utfordringer:

Stimulere til og tilrettelegge for tilflytting for å opprettholde vekst i befolkningen i tråd med hovedalternativet.

Analysere årsaker og iverksette tiltak for å motvirke utflytting i aldersgruppen 20 – 39 år.

Kommunen må derfor ha en offensiv politikk for å nå prognosemålene. Dette innebærer blant annet å ha tilstrekkelig med arbeidsplasser og arealer til bolig- og næringsformål i perioden.

Befolkningsvekst og boligbehov

Folketallsutviklingen har stor betydning for planlegging og utvikling av kommunale tjenester som barnehage, skole og eldreomsorg. Tallgrunnlaget gjennomgås og analyseres årlig i forbindelse med virksomhetsplanen. Kommunale planer skal ta utgangspunkt i prognosene i den sist vedtatte virksomhetsplanen. Som utgangspunkt vil kommunen benytte SSB's MMMM-alternativ fra 2014, da dette synes å være mest i samsvar med den reelle utvikling og kommunens mål om moderat vekst.

Syssetting

Tynset-regionen har netto innpendling. En stor prosent av syssettingen i kommunen er innen tjenesteytende næringer. Det tilsier at kommunen kan være sårbar i forhold til mulige strukturelle endringer innen offentlig tjenesteyting i årene framover. Det blir viktig for Tynset-samfunnet hva slags politikk som føres nasjonalt når det gjelder, forsvar, sykehus, universitet og offentlig administrasjon og andre tjenester. Lokalisering av arkiv på Tynset er viktig for å skape nye kompetansearbeidsplasser.

Utfordringer:

Befolkningsutvikling, boligbehov og boligpolitikk – samsvar mellom behov, tilbud og etterspørsel.

Aktiv boligpolitikk.

Utfordringer:

Statlig politikk for utvikling av sykehus, offentlig administrasjon og høyere utdanning.

Utviklingen når det gjelder kompetansenæringer generelt og desentralisert høgskoleutdanning spesielt.

Forvaltning av arealer og andre naturressurser

Kommuneplanens visjoner og strategier legger føringer for arealpolitikken. Mer detaljert og på hvilke måte, framgår av kommuneplanens arealdel. Arealdelen skal samordne viktige behov for vern og utbygging slik at det blir lettere å utarbeide mer detaljerte planer og raskere å fatte beslutninger i enkeltsaker i tråd med kommunale mål og nasjonal arealpolitikk. Kommuneplanens visjoner og strategier er konkretisert i følgende seks temaer i arealdelen:

1. Stedsutvikling og valg av boligområder

- Legge til rette for behovet for boligarealer.
- Redusere eksisterende og unngå nye forurensningsproblemer ved ny utbygging.

2. Boligbygging i grendene

- Ved å legge til rette for mer spredt boligbygging som tar sikte på å styrke tettsted- og grender.

3. Forvaltning av landskap og kulturmiljø, natur- og friluftsliv

- Finne en balansert utvikling mellom bruk og vern av arealer.
- Forvalte de grønne arealene i og rundt Tynset sentrum på en slik måte at de er til nytte og opplevelse for kommunens befolkning.

4. Fritidsbebyggelse

- Ved å legge til rette for økt aktivitet i eksisterende hytteområder.

5. Senterstruktur og regional utvikling

- Styrke et levende sentrum.
- Legge til rette for videreutvikling av infrastruktur og regionalt samarbeid.

6. Næringsutvikling og lokalisering

- Tilrettelegge fleksible og attraktive næringsarealer.
- Ta stilling til lokalisering av varehandel i sammenheng med sentrum.

